

O&O

Voor het **Tinbergen Instituut** onderzoeken De Heide en Kothiyal de effectiviteit van overheidsmaatregelen met betrekking tot het ondersteunen van op industrie georiënteerd onderzoek en ontwikkeling. De onderzoekers komen tot de conclusie dat er een kritieke waarde is voor de kans op succes waarbij het meest effectieve stimuleringsmiddel wijzigt. Bij een kans op succes lager dan de kritieke waarde is een fiscale maatregel te prefereren die alleen ondersteuning biedt als het gehele project van onderzoek en ontwikkeling wordt afgerond. Indien de kans op succes groter is dan de kritieke waarde is een lening het beste stimuleringsmiddel voor de overheid.

Heide, M.J.L. de, en A. Kothiyal (2011) How to select instruments supporting R&D and innovation by industry. *Tinbergen Discussion Papers*, 2011(021).

Bevolkingskrimp

De **Sociaal Economische Raad** adviseert in haar ontwerpadvies over de rol en betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de aanpak van de bevolkingskrimp die zich in een toenemend aantal Nederlandse regio's voordoet. Tevens adviseert zij over de rol van de overheden hierbij en de kansen van bevolkingskrimp voor het landelijk gebied. De SER gaat ervan uit dat bevolkingskrimp in steeds meer regio's een onomkeerbaar proces is. Deze ontwikkeling biedt volgens de SER kansen, maar deze zullen vooral door het bedrijfsleven moeten worden benut. De SER ziet voor de provinciale overheden een rol weggelegd in het sturen van gemeentes en het ontwikkelen van een langetermijnvisie.

SER (2011) *Ontwerpadvies: bevolkingskrimp benoemen en benutten*. Den Haag: SER.

Monetair beleid

Voor de **Europese Centrale Bank** onderzoeken Giannone *et al.* de effecten van het monetair beleid gedurende de financiële crisis van 2008 en 2009.

De auteurs stellen dat de ECB naast de standaardbeleids optie om de rentestand aan te passen ook aanvullend beleid heeft gevoerd om de financiële markten en daarmee de reële economie te

ondersteunen. Deze aanvullende maatregelen, intern bekend als *enhanced credit support*, dienden om de doelstelling van het rentebeleid, namelijk prijsstabiliteit, te ondersteunen in een gestrest financieel systeem. De auteurs concluderen dat het aanvullend beleid in ieder geval gedeeltelijk succesvol is geweest in het beschermen van de liquiditeit en kredietmogelijkheden van huishoudens en bedrijven.

Giannone, D., M. Lenza, H. Pill en L. Reichling (2011) Non-standard monetary policy measures and monetary developments. *ECB Working Paper Series*, 2011(1290).

Bèta's

Volgens van der Noll *et al.* van **SEO Economisch Onderzoek** anticiperen bedrijven op het toezicht van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa). Zo heeft het toezicht van de NMa volgens de auteurs een preventief effect. Concentratieplannen die de NMa mogelijk niet zal goedkeuren, worden niet gemeld en kartels komen minder voor vanwege mogelijke detectie. Vijf procent van de gemelde fusies is aangepast voor de melding bij de NMa om mogelijke mededingingsbezwaren weg te nemen. Naast elke honderd fusiemeldingen zijn er dertien die vanwege het toezicht op concentraties niet worden doorgezet. Uit het onderzoek blijkt verder dat tegenover elk sanctiebesluit van de NMa bijna vijf gevallen staan die bij de NMa onbekend zijn en waarin een verboden gedraging is stopgezet of aangepast op grond van mededingingsrechtelijk advies.

Noll, R. van der, B. Baarsma, N. Rosenboom en J. Weda (2011) *Anticipatie op kartel- en concentratietoezicht*. Den Haag: Nederlandse Mededingingsautoriteit.

Trilemma

Schoenmaker onderzoekt namens de **Duisenberg School of Finance** hoe financiële stabiliteit bereikt kan worden in een wereld van internationaal bankieren. Hiertoe beziet de auteur financiële stabiliteit als een publiek goed waarvan hij zich afvraagt of een nationale overheid dit goed wel kan produceren op een internationale markt. De auteur benadert deze vraagstelling via het financieel trilemma, dat stelt dat financiële stabiliteit, financiële integratie en nationaal financieel beleid niet compatibel zijn. De auteur concludeert dat er twee mogelijkheden zijn om financiële stabiliteit in de eurozone te garanderen. De integratie van het financieel systeem moet worden stopgezet of het financiële toezicht moet op Europees niveau verder worden geïntegreerd.

Schoenmaker, D. (2011) *The financial trilemma*. *DSF Research Paper*, 2011(7).

Gezondheid

Binswanger en Carman van **CentER** onderzoeken of de relatie tussen sociaal-economische status en gezondheid verklaard kan worden door het beslissingsproces van mensen met betrekking tot complexe vraagstukken die een lange termijn bestrijken. De onderzoekers hebben gekeken naar de beslissingsprocessen van mensen met betrekking tot pensioenreserveringen en gezondheidszorg. Zij concluderen dat de manier waarop mensen complexe beslissingsvraagstukken benaderen een fundamentele karaktertrek genoemd zou kunnen worden of gezien kan worden als een cognitieve vaardigheid die zich niet laat meten door het genoten niveau van onderwijs. Deze karaktertrek, ofwel deze cognitieve vaardigheid, verklaart 44 procent van de relatie tussen sociaal-economische status en gezondheid.

Binswanger, J. en K.G. Carman (2010) *The role of decision making processes in the correlation between wealth and health*. *CentER Discussion Paper*, 2011(005).

Onmisbaar

Brandts *et al.* onderzoeken voor het **Center for Experimental Economics and Policy Decisions** de mogelijke marktmacht van elektriciteitsproducenten. Zij onderzoeken met name het gedrag van een onmisbare producent. Als een producent een onmisbare rol vervult in de markt, wat wil zeggen dat er zonder het aanbod van deze producent niet kan worden voldaan aan de vraag, ontstaat er een acute vorm van marktmacht. De onderzoekers hebben middels een laboratoriumexperiment onderzocht wat de rol van marktmacht van een onmisbare producent is bij het tot stand komen van de prijzen op de groothandelsmarkt voor elektriciteit. De onderzoekers concluderen dat deze onmisbare producent zijn marktmacht ook daadwerkelijk uitoefent maar niet volledig te gelde kan maken.

Brandts, J., S.S. Reynolds en A. Schram (2011) Pivotal suppliers and market power in experimental supply function competition. *CREED working papers*, 2011.

Infrastructuur

Voor het **Tilburg Law and Economic Center** onderzoekt Hancher de uitdagingen met betrekking tot het realiseren van een Europees energienetwerk. De auteur stelt dat de ontwikkeling van de Europese infrastructuur versplinterd plaatsvindt en dat veel projecten voordeel ondervonden hebben van een uitzonderingsprocedure op Europese regelgeving. Hierdoor hoeven deze projecten niet te voldoen aan enkele pilaren van het Europees energiebeleid, waaronder gereguleerde vrije toegang tot energienetwerken door derden. De auteur onderzoekt de effecten van deze uitzonderingsprocedure binnen het kader van huidige en toekomstige wetgeving.

Hancher, L. (2011) Cross border infrastructure projects: the EU exemption regime. *TILEC Discussion Paper*, 2011(06).

Selectie

Mueller en Wolter onderzoeken voor het **Institute for the Study of Labour** of werkgevers succesvol meer informatie over een potentiële werknemer vergaren dan de algemeen beschikbare schoolresultaten. Ze gebruiken de voor werkgevers niet bekende inzichten in de karakteristieken van leerlingen uit de PISA 2000-database. Zij concluderen dat werkgevers slagen in het filteren van negatieve risico's bij potentiële werknemers. Leerlingen met gelijke cijfers, maar lagere, voor werkgevers niet zichtbare, voorspelde capaciteiten op basis van het PISA-onderzoek worden minder snel aangenomen. Werkgevers blijken volgens de onderzoekers dus goed in staat om onzichtbare negatieve karakteristieken van een toekomstige werknemer in te schatten door hun selectieprocedures.

Mueller, B. en S.C. Wolter (2011) The consequences of being different: statistical discrimination and the school-to-work transition. *IZA Discussion Paper*, 2011(5474).

Welzijn

Voor het **Centre for Economic Policy Research** onderzoeken Kassenboehmer en Schmidt de toegevoegde waarde van nieuwe indicatoren met betrekking tot het meten van welzijn in plaats van welvaart. De onderzoekers analyseren met de in het Stiglitz Rapport uit 2009 aanbevolen indicators het gevoel van welzijn van mensen. De auteurs concluderen dat de bestaande harde economische indicatoren, met name het bruto nationaal product en het werkloosheidspercentage, nog steeds redelijke en robuuste maatstaven zijn voor het welzijnsniveau in een land. Tegelijkertijd concluderen ze ook dat de correlaties tussen deze indicatoren en het ervaren welzijnsniveau verre van perfect zijn. Er is dus ruimte voor een verdere verbetering van de meting van welzijn.

Kassenboehmer, S.C. en C.M. Schmidt (2011) Beyond GDP and back: what is the value-added by additional components of welfare? *CEPR Discussion Papers*, 2011(8225).

Noordzee

Voor het **Landbouw Economisch Instituut** onderzoeken Walker *et al.* de jaarlijkse kosten die gemoeid zijn om de aantasting van het milieu in het Nederlandse deel van de Noordzee te voorkomen. De auteurs stellen dat de resultaten kunnen worden gezien als een ondergrens voor de daadwerkelijke kosten van aantasting van het mariene milieu. De kosten die worden onderzocht, zijn gerelateerd aan activiteiten die op zee en op land moeten plaatsvinden ter voorkoming van milieuschade. De auteurs concluderen dat jaarlijks ruim 1,58 miljard euro aan kosten moet worden gemaakt om de aantasting van het Nederlandse Noordzeemilieu tegen te gaan.

Walker, A.L., W.J. Strietman en H. van Oostenbrugge (2011) The current cost of avoiding degradation of the Dutch North Sea environment. *LEI Memorandum*, 2011(009).

Pensioenen

Voor het **Centraal Planbureau** onderzoeken Van Ewijk en Teulings de houdbaarheid van het huidige pensioenstelsel. De auteurs stellen dat de dekkingsgraad van de gezamenlijke pensioenfondsen het afgelopen decennium is gekelderd door de daling van de beurskoersen, de lage rentevoet en de stijgende levensverwachting. De huidige pensioentoezeggingen zijn nominaal. Maar nominale zekerheid is duur in tijden van lage rentes zoals nu. Bovendien bieden nominale pensioenen een slechte bescherming tegen het inflatierisico. De auteurs concluderen dat de pensioentoezeggingen, bezien vanuit een maatschappelijk oogpunt, reëel maar ook risicodragend moeten zijn. Zij roepen daarom op tot herziening van het pensioencontract.

Ewijk, C. van, en C. Teulings (2011) Nieuw pensioencontract onvermijdelijk. *CPB Policy Brief*, 2011(01).